

Témy dizertačných prác školiaceho pracoviska ÚKE SAV pre Akademický Rok 2017/2018

1.

Študijný odbor: 4.3.1 Ochrana a využívanie krajiny
Študijný program: Environmentalistika
Pracovisko: Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied, UKV v Nitre

Téma: **Hodnotenie stavu a dynamiky vegetácie s využitím diaľkového prieskumu Zeme/ *Use of remote sensing for assessment of state and dynamics of vegetation in agricultural landscape***

Školiteľ: Mgr. Juraj Lieskovský, PhD.
Forma štúdia: denná/externá
Pracovisko ¹: ÚSTAV KRAJINNEJ EKOLÓGIE SAV, pracovisko Nitra

Anotácia:

Téma je zameraná na rozvoj a tvorbu konzistentných prístupov a metód k hodnoteniu stavu a dynamiky vegetácie v poľnohospodárskej krajine v rozdielnych mierkach, založených na metódach diaľkového prieskumu Zeme. Navrhnuté prístupy a metódy budú prostredníctvom prípadových štúdií v rozdielnych mierkach použité na identifikáciu a mapovanie rozšírenia jednotlivých typov vegetácie, detekciu jej stavu, zmien a reakcie na vonkajšie vplyvy ako napr. extrémne klimatické javy, manažmentové zásahy, narušenia.

2.

Študijný odbor: 4.3.1 Ochrana a využívanie krajiny
Študijný program: Environmentalistika
Pracovisko: Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied, UKV v Nitre

Téma: **Zmeny poľnohospodárskej krajiny Slovenska vplyvom poľnohospodárskej politiky Európskej Únie /*Changes in Slovak Agricultural Landscape Driven by European Union Agricultural Policy***

Školiteľ: Mgr. Juraj Lieskovský, PhD.
Konzultant:
Forma štúdia: denná, externá (ak sa nerozlišuje, ponechať oba údaje)
Pracovisko ²: ÚSTAV KRAJINNEJ EKOLÓGIE SAV, pracovisko Nitra

Anotácia:

Projekt je zameraný na identifikáciu a hodnotenie zmien poľnohospodárskej krajiny (PK), ktoré sú po r. 2004 výrazne ovplyvnené uplatňovaním legislatívy Európskej únie v oblasti poľnohospodárstva, ochrany vôd a prírody. Vychádza z analýzy politík EÚ ako hnacích síl zmien PK a popri štúdiu typov využitia sa zameriava aj na intenzitu využívania PK na regionálnej a lokálnej úrovni. Projekt kombinuje metódy diaľkového prieskumu Zeme (DPZ) a terénneho výskumu. DPZ bude využitý na získavanie informácií o zmenách PK. Terénnym

¹ Uvádza sa len v prípade, ak je téma vypísaná externou vzdelávacou inštitúciou.

² Uvádza sa len v prípade, ak je téma vypísaná externou vzdelávacou inštitúciou.

výskumom sa budú verifikovať údaje získané z DPZ a pomocou dotazníkového prieskumu sa budú zisťovať príčiny zistených zmien v PK.

3.

Študijný odbor: 4.3.1 Ochrana a využívanie krajiny

Študijný program: Environmentalistika

Pracovisko: Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied, UKV v Nitre

Téma: **Hodnotenie ekosystémových služieb/** Evaluation of ecosystem services

Školiteľ: RNDr. Zita Izakovičová, PhD.

Forma štúdia: denná/externá

Pracovisko³: **ÚSTAV KRAJINNEJ EKOLÓGIE SAV, pracovisko Bratislava**

Anotácia:

Ekosystémy v krajine poskytujú okrem ekologických služieb aj celý rad environmentálnych úžitkov. V spoločnosti nie sú ešte dostatočné známe služby, ktoré môžu ekosystémy poskytovať pre človeka a spoločnosť. Mnohé ekosystémy nemajú často potrebnú ochranu a sú často degradované a likvidované napriek tomu že môžu v spoločnosti zohrávať dôležité funkcie – regulácia klímy, ochrana pôdy, kultúrna hodnota a pod. Snahou Európskej únie je zmapovanie ekosystémov v jednotlivých krajinách, zmapovať ich úžitky, ktoré poskytujú a zabezpečiť im patričnú ochranu. V našich podmienkach je táto téma pomerne málo rozpracovaná, Cieľom práce je rozvinutie nových, inovatívnych, progresívnych prístupov a metód pre hodnotenie prírodného kapitálu a hodnotenia ekosystémových služieb, súčasného stavu ich využívania, ohrozovania a degradácie. Posúdi sa využívanie konceptu ekologických služieb v podmienkach SR. Zhodnotí sa aplikácia konceptu v legislatíve a v rozvojových dokumentoch regiónov a obcí. Rozpracujú sa rôzne metódy ohodnocovania ekosystémových služieb (napr. ekonomické, participačné a pod.) a otestuje sa efektívnosť a prínos týchto metód pre praktickú environmentálnu politiku – ochrana biodiverzity, ochrana prírodných zdrojov i životného prostredia. Metodické postupy budú testované na vybranom modelovom území.

4.

Študijný odbor: 4.3.1 Ochrana a využívanie krajiny

Študijný program: Environmentalistika

Pracovisko: Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied, UKV v Nitre

Téma: **Dynamika extenzívnych agroekosystémov a ich vybrané ekosystémové služby /**Dynamics of extensively managed agro-ecosystems and their selected services.

Školiteľ: RNDr. Marta Dobrovodská, PhD

Forma štúdia: denná/externá

Pracovisko⁴: **ÚSTAV KRAJINNEJ EKOLÓGIE SAV, pracovisko Bratislava**

³ Uvádza sa len v prípade, ak je téma vypísaná externou vzdelávacou inštitúciou.

⁴ Uvádza sa len v prípade, ak je téma vypísaná externou vzdelávacou inštitúciou.

Anotácia:

Rozvíjanie nových prístupov hodnotenia dynamiky a vybraných ekosystémových služieb tradičnej poľnohospodárskej krajiny, a jej funkcie v rámci zelenej infraštruktúry krajiny v širšom kontexte. Dôraz je kladený na prácu v teréne, ďalej modelovanie a využívanie techník diaľkového prieskumu zeme so zameraním na určenie intenzity a spôsobu využívania zeme, stavu biotopov a pod. s cieľom prehĺbovať vedomosti o hnacích silách vývoja tradičnej poľnohospodárskej krajiny a jej optimálnom manažmente.

5.

Študijný odbor: 4.3.1 Ochrana a využívanie krajiny

Študijný program: Environmentalistika

Pracovisko: Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied, UKV v Nitre

Téma: **Funkčné charakteristiky rastlín a živočíchov ako kľúč k pochopeniu a určeniu úžitkov a služieb ekosystémov** /*Functional traits of plants and animals as a key necessary for understanding and valuation of ecosystem benefits and services*

Školiteľ: RNDr. Róbert Kanka, PhD.

Forma štúdia: denná/externá

Pracovisko⁵: **ÚSTAV KRAJINNEJ EKOLÓGIE SAV, pracovisko Bratislava**

Anotácia:

Ekosystémové služby definujeme ako podmienky a procesy, prostredníctvom ktorých prírodné ekosystémy a druhy, ktoré ich vytvárajú, udržujú a naplňajú ľudský život t.j. ide o úžitky poskytované ľudskej spoločnosti. Niektoré služby ekosystémov sú ľahko definované a definovateľné, napr. potrava, drevo, pitná voda; iné ako napr. kontrola erózie, mitigácia škôd spôsobená prírodnými katastrofami menej zjavné. V práci sa bude hlavná pozornosť venovať najmä komparatívnemu prístupu k obojm skupinám ekosystémových služieb ako aj výberu, testovaniu a následnému odporúčaniu ich najrelevantnejších indikátorov.

6.

Študijný odbor: 4.3.1. Ochrana a využívanie krajiny

Študijný program: Environmentalistika

Pracovisko: Katedra ekológie a environmentalistiky , Fakulta prírodných vied UKF v Nitre

Téma : **Hodnotenie kultúrnych ekosystémových služieb krajiny pre návrhy ekologických modelov cestovného ruchu s využitím GIS a kvantifikačných metód.** (*The evaluation of cultural ecosystem services landscape for proposals the ecological model of tourism development with use GIS tools and quantitation methods*).

Školiteľ: RNDr. Zdena Krnáčová, PhD.

⁵ Uvádza sa len v prípade, ak je téma vypísaná externou vzdelávacou inštitúciou.

Forma štúdia: denná /externá
Pracovisko¹: **ÚSTAV KRAJINNEJ EKOLÓGIE SAV, pracovisko Bratislava**

Anotácia:

Téma je zameraná na vývoj a aplikáciu nových kvantitatívnych metód hodnotenia kultúrnych služieb ekosystémov krajiny (podľa klasifikácie CICES), kde budeme vychádzať z hodnotenia krajinnoeekologickej významnosti (KEV) prvkov LAND COVER na základe biologickej diverzity a krajinatej diverzity, *estetických hodnôt ekosystémov (EV)*, *kultúrohistorickej významnosti kultúrneho dedičstva (KHV)* a kvantitatívnych metodických postupov pre hodnotenie *socioekonomickej významnosti prírodných zdrojov (SEV)*. Súčasťou tématického zamerania je aj dotazníkový prieskum, cieľom ktorého je skúmanie percepcie mestského a vidieckeho cestovného ruchu návštevníkmi. Uvedený výskum kvantitatívneho posúdenia kapacity krajiny (súčasnej aj historickej) bude podkladom pre vypracovanie ekologických modelov rozvoja cestovného ruchu (ECOTUR) na prípadových štúdiách, návrh tématicky zameraných trás, ktoré budú základe navrhovanej a existujúcej infraštruktúry CR sprístupňovať a chrániť unikátne a atraktívne prírodné a kultúrne prostredie. Súčasťou tvorby modelov ECOTUR bude vypracovanie opatrení a regulatív rozvoja s možnosťou implementácie do strategických dokumentov.

7.

Študijný odbor: **4.3.1 Ochrana a využívanie krajiny**
Študijný program: **Environmentalistika**
Pracovisko: **Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied, UKV v Nitre**

- téma: Komplexné hodnotenie ekosystémových služieb na Slovensku a vyhodnotenie výsledkov monitoringu biotopov a druhov eur. významu vrátane správ o ich stave v zmysle smerníc EÚ s dôrazom na sústavu chránených území Natura 2000/Complex assessment of ecosystem services in Slovakia and assessment of the results of monitoring of habitats and species of Community interest including the reporting obligations concerning conservation status according to EU directives with special attention on the Natura 2000 protected areas network**

Školiteľ: RNDr. Peter Gajdoš, CSc.
Forma štúdia: denná/externá
Pracovisko: **ÚSTAV KRAJINNEJ EKOLÓGIE SAV, pracovisko Nitra**

Anotácia: Obsahom práce bude prvé komplexné hodnotenie vybraných regulačných, zásobovacích a kultúrnych ekosystémových služieb na Slovensku, ktoré bude zároveň naplnením požiadaviek viacerých medzinárodných záväzkov. Hodnotenie ekosystémových služieb je potrebné pripraviť z hľadiska praktického prístupu pre ochranu prírody za použitia rôznych podkladových údajov, vrátane prípravy komplexnej mapy ekosystémov Slovenska, spracovanie priestorových informácií a analýz v prostredí geografických informačných systémov (GIS). Údaje z komplexného monitoringu biotopov a druhov eur. významu poskytujú

cenné podklady pre hodnotenie ich stavu zachovania a sú kľúčovým podkladom pri identifikácii jednotlivých ekosystémov ako takých. Oficiálne správy podávané Slovenskou republikou o stave biotopov a druhov eur. významu sú taktiež dôležitým podkladom, ktorý je potrebné spracovať, vyhodnotiť a použiť ako čiastkový podklad pre komplexné hodnotenie ekosystémov Slovenska, ale aj ich služieb, ktoré poskytujú. Špeciálnu pozornosť z celoeurópskeho hľadiska je potrebné venovať sieti chránených území v sústave Natura 2000, preto by práca prispela k medzinárodnej snahe o zachovanie biotopov a druhov eur. významu aj z hľadiska hodnotenia ekosystémových služieb.